

Nr 159

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); given Stockholms slott den 18 oktober 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås bl. a. sådana ändringar i uppbördsförordningen att Kungl. Maj:t får rätt att förordna om uttagande av preliminär A-skatt för skattskyldigs sidoinkomster, om detta är särskilt påkallat från uppbördssynpunkt. De föreslagna ändringarna betingas närmast av behovet av särbestämmelser om skatteavdrag på artistarvoden i vissa fall.

Förslag
till
Förordning
om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 3 § 2 och 3 mom., 7 §, 13 §, 27 § 2 mom. samt 39 § 1 och 3 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

2 m o m. Preliminär skatt — — — — — preliminär B-skatt.

1. Preliminär A-skatt — — — — — bedriven rörelse.

Med tjänst — — — — — till avdrag.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7, 12 eller 40 §. *I särskilda fall* må lokal skattemyndighet föreskriva *annan* beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7, 12 eller 40 §. *Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket* må Kungl. Maj:t föreskriva *särskild beräkningsgrund*. För enskilda fall må lokal skattemyndighet föreskriva *särskild* beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

Är den, — — — — — av tjänst.

Är i — — — — — preliminär A-skatt.

Öretal som — — — — — hela krontal.

2. Preliminär B-skatt skall i hemortskommunen för inkomståret utgöras av skattskyldig, som icke har att erlægga preliminär A-skatt, samt utgå för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor och för garantibelopp för fastighet ävensom för förmögenhet. I annan kommun än hemortskommunen skall preliminär B-skatt erläggas för inkomst av fastighet, rörelse och icke yrkesmässig avyttring av fastighet samt för garantibelopp

2. Preliminär B-skatt skall i hemortskommunen för inkomståret utgöras av skattskyldig, som icke har att erlægga preliminär A-skatt *enligt 1*, samt utgå för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor och för garantibelopp för fastighet ävensom för förmögenhet. I annan kommun än hemortskommunen skall preliminär B-skatt erläggas för inkomst av fastighet, rörelse och icke yrkesmässig avyttring av fastighet samt för

¹ Omtryckt 1967:625.

(Nuvarande lydelse)

för fastighet. Preliminär B-skatt skall utgå enligt särskild debitering.

3 m o m. Kungl. Maj:t må förordna, att preliminär A-skatt skall utgå *jämväl* för tilläggspension enligt lagen om allmän försäkring samt för *sådan* folkpension som utbetalas tillsammans med tilläggspension eller *i särskild ordning med hänsyn till samordning med personalpensionsförmån, så ock* för annan inkomst än sådan som i 2 mom. under 1 *första och andra styckena sägs.*

(Se vidare anvisningarna.)

(Föreslagen lydelse)

garantibelopp för fastighet. Preliminär B-skatt skall utgå enligt särskild debitering.

3 m o m. Kungl. Maj:t må förordna, att preliminär A-skatt skall utgå för tilläggspension enligt lagen om allmän försäkring samt för folkpension som utbetalas tillsammans med tilläggspension eller *annan förmån.*

Om det är särskilt påkallat från uppördssynpunkt, må Kungl. Maj:t förordna att preliminär A-skatt skall utgå även för annan inkomst än sådan som utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst eller likställes därmed enligt 2 mom. under 1 andra stycket.

Har förordnande meddelats enligt detta moment, skall i fråga om inkomst som förordnandet avser gälla vad Kungl. Maj:t föreskriver om beräkning av preliminär skatt, avdrag för preliminär och kvarstående skatt samt ansvarighet för sådan skatt, m. m.

(Se vidare anvisningarna.)

7 §.

För inkomst — — — — — av inkomsten.

Uppbäres inkomst — — — — — och uppördsnämnden.

Skatt enligt — — — — — tio kronor.

Att *lokal skattemyndighet äger föreskriva* särskilda grunder för uttagande av preliminär A-skatt framgår av 3 § 2 mom.

Att särskilda grunder för uttagande av preliminär A-skatt *kan föreskrivas i vissa fall* framgår av 3 § 2 mom.

Bestämmelserna i — — — — — av 40 §.

13 §.

Preliminär B-skatt skall, där nedan icke annorledes stadgas eller särskilda omständigheter ej till annat föranleda, utgå med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige året näst före inkomståret, till den del sistnämnda skatt avser annat än utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller sådan i denna förordning icke omnämnd skatt eller avgift, vilken påförts jämligt bestämmelse i annan författning.

Preliminär B-skatt skall, där nedan icke annorledes stadgas eller särskilda omständigheter ej till annat föranleda, utgå med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige året näst före inkomståret, till den del sistnämnda skatt avser annat än utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller sådan i denna förordning icke omnämnd skatt eller avgift, vilken påförts jämligt bestämmelse i annan författning.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Vid beräkning av preliminär B-skatt skall hänsyn tagas till preliminär A-skatt som den skattskyldige kan ha att erlægga på grund av förordnande enligt 3 § 3 mom. andra stycket.

Har skattskyldig ————— sådan taxering.
Preliminär B-skatt ————— slutlig skatt.

27 §.

2 m o m. Vid debitering av slutlig skatt skall skattskyldig gottskrivas:

- 1) debiterad preliminär B-skatt;
- 2) sådan preliminär A-skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot *bestämmelserna nedan* i denna förordning underlåtit att innehålla genom skatteavdrag och som till följd härav av *lokal skattemyndighet* fastställts till betalning; samt
- 3) annan än — — — skattskyldige erlagts.

2 m o m. Vid debitering av slutlig skatt skall skattskyldig gottskrivas:

- 1) debiterad preliminär B-skatt;
- 2) sådan preliminär A-skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot denna förordning *eller med stöd av förordningen meddelade bestämmelser* underlåtit att innehålla genom skatteavdrag och som till följd härav fastställts till betalning; samt
- 3) annan än — — — skattskyldige erlagts.

39 §.

1 m o m. Vid utbetalning — — — — erlægga (skatteavdrag).
Har arbetstagare, — — — — — första utbetalningstillfället.

Kungl. Maj:t må i samband med förordnande enligt 3 § 3 mom. föreskriva, att skatteavdrag för kvarstående skatt skall verkställas i annan ordning än i nästföregående stycke sägs.

3 m o m. Har Kungl. Maj:t meddelat *förordnande* som i 3 § 3 mom. sägs, skall i fråga om skyldighet att verkställa skatteavdrag, m. m. gälla vad i *samband därmed föreskrives*.

(Se vidare anvisningarna.)

3 m o m. Har Kungl. Maj:t meddelat *föreskrift* som i 3 § 2 mom. *under 1 tredje stycket* sägs, skall i fråga om skyldighet att verkställa skatteavdrag, m. m., gälla vad *Kungl. Maj:t med anledning därav förordnar*.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1969.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 18 oktober 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *preliminär skatt för skattskyldigs sidoinkomster i vissa fall* och anför.

Inledning

Under första halvåret 1968 förekom i tidningspressen artiklar om vissa artisters skatteskulder, i vilka bl. a. kritiserades det gällande uppbördssystemet. Det gjordes gällande, att det borde åligga skattemyndigheterna att förhindra uppkomsten av sådana skatteskulder. Även i andra sammanhang har uppmärksamrats att eftersläpningar med skatten lätt kan inträffa för artister och att nuvarande ordning vid några tillfällen visat sig otillfredsställande.

Med anledning härav har en promemoria med förslag till särbestämmelser om skatteavdrag från vissa arvoden som utbetalas till artister upprättats inom finansdepartementet (Stencil Fi 1968: 4). Promemorian utmynnar i förslag om källskatt på artistarvoden över hela linjen, vilket bl. a. förutsätter vissa ändringar i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) (UF). Promemorians förslag till ändring i UF torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Över departementspromemorian har efter remiss yttranden avgetts av kammarrätten, riksrevisionsverket, centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden (CFU), exekutionsväsendets organisationsnämnd, poststyrelsen, länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus och Västerbottens län, Folketshusföreningarnas riksorganisation, Folkparkernas centralorganisation, Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS), Svenska musikerförbundet, Svenska teaterförbundet, Teatrarnas riksförbund och Föreningen Sveriges fögderichefer.

Svenska musikerförbundet och Svenska teaterförbundet har avgett ett ge-

mensamt yttrande, som föranlett instämmande av KLYS. Länsstyrelsen i Stockholms län har bifogat yttranden över promemorian från de lokala skattemyndigheterna i Stockholms, Norrtälje och Södertälje fögderier samt kronofogdemyndigheten i Stockholms distrikt. Länsstyrelsen i Västerbottens län har till sitt svar fogat yttrande från kronofogdemyndigheten i Umeå distrikt.

Samtliga remissinstanser anser de nuvarande förhållandena beträffande skatteuppbörden för artister och därmed likställda otillfredsställande. I allmänhet tillstyrks särskilda åtgärder för att råda bot på missförhållandena.

Gällande bestämmelser m. m.

Preliminär skatt erläggs antingen som preliminär A-skatt eller som preliminär B-skatt. Skattskyldig vars huvudsakliga inkomst kommer från anställning erlägger A-skatt (3 § 2 mom. UF). Dennes huvudarbetsgivare är skyldig att göra avdrag för den preliminära skatten, som vanligen beräknas efter skattetablell (39 §). På engångsbelopp som uppbärs vid sidan av huvudsaklig arbetsinkomst från samme arbetsgivare utgår preliminär A-skatt enligt grunder som fastställs av CFU. För andra engångsbelopp utgör den preliminära A-skatten 30 % av inkomsten (7 §). Huvudarbetsgivare som är skyldig att göra avdrag för anställds preliminära A-skatt skall också göra avdrag för den anställdes kvarstående skatt.

Skattskyldig som inte erlägger preliminär A-skatt skall betala preliminär B-skatt, som han själv har att inbetala under angiven uppbördstermin med de belopp som tas upp på debetsedel avseende preliminär B-skatt (53 § 1 mom.). Den preliminära B-skatten bestäms oftast till belopp som motsvarar den slutliga skatten enligt debetsedeln på sådan skatt året före inkomståret. Om det kan beräknas att inkomsten under preliminärskatteåret kommer att i väsentlig grad avvika från den inkomst som legat till grund för den senast debiterade slutliga skatten, skall den preliminära B-skatten beräknas med ledning av s. k. preliminär taxering (13 §), som bestäms med ledning av preliminär självdeklaration från den skattskyldige. I vissa fall, bl. a. om inkomsten kan beräknas att öka med en viss kvotdel, är den skattskyldige pliktig att utan anmaning avge preliminär självdeklaration och kan alltid göra det om han anser det erforderligt (17 §).

Ett flertal bestämmelser i UF gör det möjligt att bestämma avdraget för preliminär A-skatt så att det närmare överensstämmer med den slutliga skatten. Den lokala skattemyndigheten kan sålunda i särskilda fall bestämma annan beräkningsgrund för skatteavdrag än den som skulle gälla enligt förordningen. Skatteavdrag för preliminär A-skatt kan höjas om arbetstagaren är skattskyldig för annan inkomst än huvudsaklig inkomst av tjänst, för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet. Om

inkomsten vid sidan av den huvudsakliga tjänsteinkomsten är betydande eller eljest särskilda omständigheter föreligger, kan den lokala skattemyndigheten förordna att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt (3 § 2 mom.). Ändrade grunder för uttagande av preliminär skatt kan föreskrivas sedan debetsedeln på preliminär skatt utfärdats, om det därigenom kan antas uppkomma bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den motsvarande slutliga skatten (45 § 1 mom.).

Enligt en särskild bestämmelse (3 § 3 mom. UF) kan Kungl. Maj:t förordna, att preliminär A-skatt skall utgå för bl. a. annan inkomst än sådan som avses i 2 mom. under 1 första och andra styckena, dvs. huvudsaklig inkomst av tjänst och därmed likställd inkomst.

Departementspromemorian

Allmänna synpunkter

Mot bakgrunden av gällande bestämmelser om skatteavdrag m. m. diskuteras i promemorian olika anledningar till att en skattskyldig artist råkar ut för eftersläpning med skatten. Om han är A-skattebetalare torde eftersläpningen oftast bero på att inkomsten av huvudanställningen — där avdrag sker för både preliminär och kvarstående skatt — är endast en bråkdel av den totala inkomsten, dvs. extrainkomsterna är de väsentliga. Omständigheterna kan också vara sådana, att den som engagerat artisten är att anse som huvudarbetsgivare och hade bort göra skatteavdrag. Vid korttidsengagemang torde emellertid situationen ofta vara sådan att skatteavdrag görs endast i fall då artisten upplyser arrangören om dennes skyldighet att göra skatteavdrag.

Om artisten är B-skattebetalare, sägs det i promemorian, inträder skatteeftersläpning när den preliminära skatten beräknats till för lågt belopp. Det påpekas att B-skattesystemet som sådant fordrar att den skattskyldige själv betalar sin skatt — såväl preliminär skatt som kvarstående skatt — under uppbördsterminen. I annat fall restförs skattebeloppet och indrivningsförfarande vidtar.

Det uttalas i promemorian att det med den nuvarande ordningen för skatteavdrag föreligger praktiska svårigheter för den lokala skattemyndigheten att förebygga skatteeftersläpning för artister, om dessa inte själva medverkar därtill. De artister som inte har tjänsteinkomst torde oftast vara B-skattebetalare. I varje fall när inkomsten stiger måste sådan skattskyldig själv genom ökad skatteinbetalning förhindra att kvarstående skatt uppkommer. Detsamma gäller skattskyldig med tjänsteinkomst — A-skattebetalare — om extrainkomsterna är betydande.

I promemorian konstateras, att det allmänt sett föreligger ett önskemål

att den preliminära skatten skall täcka den slutligt debiterade samt att många artisters skatteförhållanden inte är tillfredsställande i detta hänseende. En förändring anses inte kunna åstadkommas med hjälp av de nuvarande uppbördsbestämmelserna. Skatteeftersläpning för artister torde kunna effektivt förhindras endast genom att avdrag för preliminär skatt görs från alla artistarvoden. Lämpligen bör detta ske genom att Kungl. Maj:t meddelar bestämmelser med stöd av 3 § 3 mom. UF, som dock av vissa skäl anses behöva ändras.

Förslag till ändringar i UF

Enligt 3 § 3 mom. UF kan Kungl. Maj:t förordna, att preliminär A-skatt skall utgå även för annan inkomst än sådan som avses i 3 § 2 mom. under 1 UF, dvs. huvudsaklig inkomst av tjänst och därmed likställd inkomst. Bestämmelsen infördes på förslag av 1949 års uppbördssakkunniga (SOU 1952: 1 s. 216). De sakkunniga uttalade bl. a. att för fria yrkesutövare (författare och konstnärer) var inkomsten som regel att hänföra till inkomst av rörelse och att skatteavdrag inte borde utgå på inkomst av litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet innan särskild föreskrift meddelats därom, såvida inte inkomsten kunde rubriceras som inkomst av tjänst. Departementschefen lade fram förslag i nämnda hänseende enligt vad de sakkunniga föreslagit (prop. 1953: 100 s. 248). Däremot avstod departementschefen från att lägga fram förslag om skatteavdrag på bisyssla (prop. s. 250). De sakkunniga hade föreslagit att sådant avdrag skulle göras med 25 % av inkomsten. Med bisyssla avsåg de sakkunniga en anställning eller ett stadigvarande uppdrag, som innehas av en arbetstagare med annan anställning, vilken i förhållande till förstnämnda anställning eller uppdrag är att betrakta som hans huvudsakliga anställning (bet. s. 234). Propositionen bifölls av riksdagen (BeU 33, rskr 187).

Enligt promemorian torde den nämnda fullmakten för Kungl. Maj:t i 3 § 3 mom. UF omfatta ett flertal typer av artistarvoden. Det uttalas vidare att å andra sidan många fall föreligger, där det kan göras gällande att artistarvode utgår på grund av bisyssla. För att ett system med skatteavdrag på artistarvoden skall bli effektivt och enkelt att tillämpa, är det enligt promemorian därför nödvändigt med en viss utvidgning av Kungl. Maj:ts rätt att förordna om skatteavdrag enligt 3 § 3 mom. UF. Denna bestämmelse föreslås skola ändras.

Skatteavdrag skall enligt UF göras endast om den anställde har att erlägga preliminär A-skatt. För att nu avsett skatteavdrag skall bli obligatoriskt fordras enligt promemorian att denna princip genombryts. Den förordade ändringen i 3 § 3 mom. UF föreslås därför skola utformas så att det ges möjlighet för Kungl. Maj:t att förordna om att skatteavdrag skall göras oavsett vilket slag av preliminär skatt som den skattskyldige har

att erlægga. Med ett sådant innehåll, uttalas i promemorian, torde fullmakten ha sin plats i 39 § UF.

Vidare föreslås i promemorian en ändring i 27 § 2 mom. UF, som dels betingas av den föreslagna ändringen i 39 § UF och dels ger uttryck för vad som tillämpas i praxis beträffande tillgodoräknande av innehållen men ej inbetald preliminär skatt. Det nuvarande sista stycket i 39 § 1 mom. UF föreslås upphävt med motiveringen, att dess sakliga innehåll kan anses inrymt i paragrafens 3 mom.

Förslag till bestämmelser om skatteavdrag från artistarvode, m. m.

De föreslagna bestämmelserna om skatteavdrag från artistarvoden skall beröras endast i sina huvuddrag.

Avdrag för preliminär skatt föreslås skola göras vid utbetalning av ersättning för medverkan av artist vid offentlig eller privat tillställning. Skatteavdrag skall också göras vid utbetalning av ersättning till artist på grund av royalty eller liknande rättighet. Avdraget skall uppgå till 40 % av ersättningens storlek och göras av den som utbetalar ersättningen. Skatteavdrag enligt förslaget skall inte förekomma om skatteavdrag skall göras med stöd av bestämmelserna i 7 §, 39 § 1 mom. eller 40 § UF eller om bevillningsavgift utgår enligt förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Ersättningen måste uppgå till visst minimibelopp för att skyldighet att göra det 40-procentiga avdraget skall föreligga. Detta minimibelopp föreslås till 100 kr.

Vidare föreslås att skatteavdrag skall göras även om artisten eller artistgruppen är anställd hos juridisk person, som ingått avtal med arrangören beträffande engagemanget. I sistnämnda fall skall den preliminära skatten givetvis tillgodoräknas den juridiska personen.

Bland övriga bestämmelser som föreslagits i promemorian kan nämnas, att den som är skyldig att göra det avsedda skatteavdraget och att inbetala det skall ha samma ansvar för bristande fullgörande av denna skyldighet som åvilar arbetsgivare beträffande arbetstagares skatt enligt 75—83 §§ UF.

Promemorian hänvisar till att enligt nuvarande 39 § 3 mom. UF skall, om Kungl. Maj:t meddelat förordnande som avses i 3 § 3 mom. förordningen, i fråga om skyldighet att göra skatteavdrag m. m. gälla vad i samband därmed föreskrivs.

Remissyttrandena

Föreslagna ändringar i UF

I departementspromemorian har med hänvisning till bakgrunden för den berörda bestämmelsen i 3 § 3 mom. UF gjorts gällande, att Kungl. Maj:t inte med stöd av bestämmelsen torde kunna förordna att preliminär A-skatt skall utgå för artistarvoden som utgör bisyssla i förvärvskällan tjänst. *Kammarrätten* anser denna tolkning i viss mån tveksam men gör ingen invändning mot förslaget att ändra bestämmelsen så att den klart kan tillämpas även beträffande bisysslor. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* däremot erinrar om att fastän Kungl. Maj:t enligt 3 § 3 mom. UF har erhållit bemyndigande av det slag varom här är fråga, man normalt i en kungörelse brukar föreskriva endast administrativa bestämmelser och inte sådana genom vilka skyldigheter åläggs den enskilde. *Teatrarnas riksförbund* uttalar att den föreslagna särregleringen av skatteuppbörden för artister måste anses vara av så genomgripande betydelse för därav berörda yrkesgrupper att bestämmelserna i sin helhet borde omgärdas av det skydd som följer av lag, stiftad under medverkan av såväl Kungl. Maj:t som riksdagen.

CFU anser det inte påkallat att, såsom föreslagits i promemorian, vid ändring av 27 § 2 mom. UF särskilt ange att den skattskyldige skall tillgodoräknas innehållen skatt som arbetsgivaren ej inbetalt.

Föreslagna bestämmelser om skatteavdrag från artistarvode

Flera remissinstanser understryker det otillfredsställande i att många artister råkar ut för skatteeftersläpning, särskilt som vederbörande ofta underlåtit att reservera medel för skattebetalning. *Kammarrätten* vill odelat ansluta sig till uppfattningen att förhållandena på det observerade området är otillfredsställande och att det vore önskvärt med regler som förebyggde effekter sådana som de angivna. De påtalade konsekvenserna är enligt kammarrättens mening i och för sig en följd av att artisterna i fråga — av okunnighet om skatte- och uppbördssystemet eller möjligen av nonchalans eller oförstånd — underlåtit att iaktta vad som från deras sida förutsatts enligt gällande lagstiftning. *Kammarrätten* uttalar vidare, att även om vid ett mer teoretiskt betraktelsesätt artisten själv skall klandras för den uppkomna situationen, det ofrånkomligen är utformningen av uppbördsreglerna som lett till de kritiserade resultaten.

Lokala skattemyndigheten i Stockholm vitsordar att det beträffande artister ofta inträffar att preliminärskatten vida understiger den slutliga skatten. Även vid förhöjt avdrag, t. o. m. vid avdrag för preliminär A-skatt med

100 % av lönen, kan det uppstå en avsevärd differens mellan slutlig och preliminär skatt, uttalar myndigheten.

Folketshusföreningarnas riksorganisation noterar med tillfredsställelse att frågan om skatteuppbörd inom artistbranschen uppmärksamats av de ansvariga myndigheterna och vill redovisa en positiv inställning till att speciella bestämmelser om skatteavdrag för artister införs för att förhindra missförhållanden av de slag som framkommit under senare tid. En liknande inställning redovisar *Folkparkernas centralorganisation*. *Svenska musikerförbundet* och *Svenska teaterförbundet* vill med utgångspunkt från sina erfarenheter konstatera, att artister och musiker som grupp inte visar mindre vilja att betala sina skatter än andra kategorier, men vill gärna bekräfta, att arbets- och betalningsförhållandena för artistkategorierna ofta gör det svårare för dem att ha ett fast grepp om sina inkomst- och skatteförhållanden än för de flesta andra. Snabba skiftningar i inkomstförhållandena, engagemangens karaktär av biinkomster och avsaknaden av fasta bestämmelser angående avdrag för preliminär skatt gör att det lätt uppstår skatteeftersläpningar, uttalar förbunden. *Teatrarnas riksförbund* säger sig dela den i promemorian grundläggande uppfattningen om önskemålet att genom ett smidigt uppbördssystem söka förhindra uppkomsten av betydande skatteskulder för artister, som ju ofta har avsevärda extrainkomster från annat håll än från huvudarbetsgivaren. Även *Föreningen Sveriges fögderichefer* anser det motiverat att särskilda åtgärder vidtas för att eliminera de påtalade missförhållandena.

Promemorians förslag tillstyrks i princip av *kammarrätten* — som dock anser att förslagen måste undergå avsevärda omarbetningar — *riksrevisionsverket*, *exekutionsväsendets organisationsnämnd*, *länsstyrelserna i Stockholms och Malmöhus län* samt *Svenska teaterförbundet*. Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller att det föreslagna skatteavdraget blir till fördel inte bara för det allmänna utan också för de skattskyldiga som det berör.

CFU anser sig däremot inte kunna biträda förslaget. Nämnden påpekar att orsakerna till artisternas kvarskatter kan härledas till två moment i vårt uppbördssystem, varav det ena är principen för debitering och uppbörd av B-skatt, som förutsätter en positiv medverkan från de skattskyldiga. Nämnden uttalar att de lokala skattemyndigheterna f. n. praktiskt taget endast i speciella undantagsfall har möjlighet att övervaka dessa skattskyldiga och se till att de inte påförs för låg B-skatt. Nämnden anser det emellertid inte motiverat att införa speciella skatteuppbördsregler för en liten grupp bland »B-skattarna», vilken av en händelse blivit föremål för särskild uppmärksamhet från pressens sida. Det andra momentet sammanhänger enligt nämnden med det ännu olösta problemet med skatteavdrag på bisysslor, vilket har betydelse för alla arbetstagare med A-skatt och biinkomster. Det kan enligt nämnden inte finnas anledning att införa specialregler för den ringa grupp som artisterna utgör, såvida de inte genomgående skulle vara

dåliga skattebetalare vilket nämnden menar inte har påvisats. Nämnden medger att skatteintäkterna kommer att öka om förslaget genomförs, men anser det tveksamt om minskningen av statsverkets skatteförluster kommer att stå i rimlig proportion till ökningen av uppbördskostnaderna.

CFU uttalar sammanfattningsvis, att de förhållanden som promemorian berör inte kan anses vara tillfredsställande. Artisternas skatteskulder uppkommer genom vissa svagheter i uppbördssystemet. Nämnden anser att frågan om källskatt på inkomst av bisysslor bör lösas snarast och utan avvaktan på förslag härom från den nu arbetande utredningen om definitiv källskatt.

Svenska musikerförbundet och *Svenska teaterförbundet*, som med hänsyn till de speciella svårigheterna i skattehänseende för artister gärna skulle se att en mera effektiv ordning för skatteuppbörd genomfördes, är tveksamma om det är ändamålsenligt att göra en speciallösning för gruppen artister och att göra det i den form som föreslagits i promemorian. Förbunden anser att det skulle vara lyckligare om skatteproblemen för artister kunde lösas inom ramen för en allmän reglering av skatteuppbörden så att i princip alla slags inkomster av tjänst blev föremål för preliminär skatteinbetalning.

Föreningen Sveriges fögderichefer anser det stötande från rättvisesynpunkt, att en viss avgränsad grupp skall behandlas hårdare än andra, där enahanda förhållanden är för handen. De berörda problemen hör nära samman med frågan om skatteavdrag på alla sidoinkomster och löses därför bäst i ett större sammanhang, uttalar föreningen.

Kammarrätten berör frågan om det berättigade i särbestämmelser för gruppen artister och konstaterar, att det bristfälliga i uppbördssystemet gäller även för andra skattskyldiga, varvid i första hand kammarrätten avser löntagare med betydande extrainkomster, enskilda företagare och kanske främst de s. k. fria näringsutövarna. Även bland dessa kategorier skattskyldiga har iakttagelser kunnat göras som ligger i linje med vad som observerats beträffande ett antal artister, uttalar domstolen, som likväl anser att det kan finnas fullgod anledning att just för artisternas del undersöka möjligheterna att effektivisera uppbördsförfarandet. De mest uppmärksammade fallen har gällt just artister, vilket måste förmodas ha sammanhängt med artisternas ofta hastigt uppkommande inkomstökningar. Dessa har mången gång varit utomordentligt betydande samtidigt som artisternas inkomstnivå inte sällan varit på sikt instabil, påpekar domstolen. En del skattskyldiga inom denna inkomsttagargrupp har uppenbarligen haft särskilda svårigheter när det gällt att anpassa sig till vad lagstiftaren föreskrivit i skatte- och uppbördsväg. En rent faktisk omständighet, som spelar sin givna roll när en särbehandling av artisterna övervägs, är vidare enligt kammarrättens mening att det synes möjligt att för dem föreskriva någon form av tvångsvis innehållen källskatt, medan detta merendels är uteslutet beträffande andra skattskyldiga med inkomst av annat än anställning.

Länsstyrelsen i Stockholms län hänvisar till att kronofogdemyndigheten i Stockholm ansett att frågan om skatteuppbörden för artistarvoden bör tas upp i ett större sammanhang, varvid det bör undersökas om särskilda upp-
bördsregler bör gälla för ett flertal andra egna företagare. Även länsstyrelsen anser detta spörsmål böra uppmärksammas i fortsättningen men denna fråga bör enligt länsstyrelsens mening ej försena den reform som föreslås i promemorian.

Några remissinstanser ifrågasätter om inte området för de föreslagna särbestämmelserna bör utvidgas till att avse även andra yrkeskategorier än artister. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, som härvidlag uttrycker samma mening som *den lokala skattemyndigheten i Stockholm*, pekar i detta avseende på free lancers som medverkar i radio och television. Ofta utbetalas mycket stora belopp till dessa skattskyldiga, upplyser länsstyrelsen. *Kronofogdemyndigheten i Stockholm* vill gå ännu längre och utsträcka de föreslagna särbestämmelserna även till arkitekter, byggnadskonsulter och andra verksamma inom entreprenörfacket. Myndigheten upplyser om att de nämnda yrkeskategorierna jämte free lancers utgör en stor del av de 2 700 skattskyldiga inom kronofogdedistriktet som hade restskatt på minst 25 000 kr. per skattskyldig och tillsammans 176 milj. kr. *Riksrevisionsverket* tillråder en utvidgning av möjligheten att göra skatteavdrag på inkomster. En sådan bör enligt verkets mening dock föregås av ytterligare utredning, varvid bör övervägas införandet av skatteavdrag på alla extrainkomster. Även *Teatrarnas riksförbund*, som i princip tillstyrkt promemorians förslag, ifrågasätter om inte även andra yrkeskategorier än artister borde omfattas av förslagens bestämmelser.

Länsstyrelsen i Västerbottens län förordar en principiellt annan lösning än den föreslagna, innebärande att de erforderliga bestämmelserna inarbetas i UF och att skatteformen för alla artister ändras till preliminär A-skatt. Länsstyrelsen medger att med den lösning som länsstyrelsen förordar preliminär skatt ej kommer att dras i en del fall, t. ex. på arvoden till den som är artist endast vid sidan av en tjänsteställning, men detta, påpekar länsstyrelsen, är ej något speciellt just för sådana arvoden.

Folketshusföreningarnas riksorganisation anser att ett alternativ, som bör allvarligt prövas när det gäller musiker, vore att betrakta orkesterledaren eller kapellmästaren som arbetsgivare med uppgift att göra skatteavdrag.

Ytterligare skall redovisas ett par synpunkter som förts fram beträffande detaljer i kungörelseförslaget.

Ett par remissinstanser uttalar tveksamhet om hur begreppet »artist» skall tolkas vid tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna. *Kammarrätten* efterlyser motivuttalanden om vad som avsetts gälla i sådana fall där t. ex. anställda skådespelare, operaartister, musiker, lärda i Lund etc. mer eller mindre tillfälligt medverkar vid filminspelning eller konsert,

framträder i radio eller television eller medverkar i ett »bandat» radio- eller TV-program.

Bl. a. *Föreningen Sveriges fögderichefer* berör den situation som kan uppkomma om den uppträdande artisten är anställd hos juridisk person, vilken ingått avtal med arrangören. Det föreslagna skatteavdraget kommer i sådant fall att tillgodoräknas den juridiska personen, som oftast torde vara s. k. enmansbolag. Sådana bolag redovisar regelmässigt inte någon vinst, varför återbetalning av inbetald skatt kommer att ske om de begär jämkning. Föreningen uttalar att med hänsyn härtill kommer verkan av de föreslagna bestämmelserna i dessa fall att bli av ringa eller intet värde och att följden kan bli att sådana bolag som här avses kommer att bildas i syfte att undvika verkningarna av de nya avdragsreglerna.

Länsstyrelsen i Stockholms län, som meddelats liknande synpunkter av en lokal skattemyndighet, anser att missbruk eller olägenheter som uppstår genom bildandet av s. k. enmansbolag kan rättas till genom lagstiftning eller på annat sätt. *Den lokala skattemyndigheten i Stockholm* framhåller behovet av regler som ger taxerings- och uppbördsmyndigheterna befogenhet att i de sist berörda fallen bortse från den juridiska personen och anse arvordena uppburna av artisten i fråga. Myndigheten uttalar generellt att vissa skattskyldigas åtgärd att »sätta sig på aktier» torde medföra att statsverket går förlustigt ej obetydliga skattebelopp.

Departementschefen

Allmänna synpunkter

Uppbördssystemet enligt UF har utformats enligt den principen att den skatt som belöper på en inkomst skall tas ut samtidigt som den skattskyldige åtnjuter inkomsten, dvs. under inkomståret. Detta kommer till uttryck i 3 § UF, där det anges att skattskyldig skall betala preliminär skatt med belopp som så nära som möjligt kan antas motsvara vissa skatter och avgifter som kommer att debiteras honom i slutlig skatt. Den redogörelse för gällande bestämmelser som lämnats i det föregående torde visa att åtskilliga bestämmelser i förordningen är uttryck för denna princip. Det ges t. ex. möjlighet för den lokala skattemyndigheten att meddela beslut beträffande den preliminära skatten som syftar till att vad som inbetalas preliminärt skall i möjligaste mån överensstämma med den slutligt debiterade skatten. Samma princip låg också bakom de senaste mera omfattande ändringarna i förordningen, som vidtogs år 1967. Därvid höjdes skatteavdraget på oregelbundna inkomster till 30 % av inkomsten. Vidare föreskrevs för det fall då sådana inkomster uppbärs vid sidan av huvudsaklig tjänsteinkomst att CFU skall bestämma grunden för skatteavdrag. Det förutsattes att hänsyn härvid skulle tas till marginalskatteprocenten

på den ordinarie inkomsten. Bestämmelser infördes också om förhöjt skatteavdrag när arbetstagare underlåter att lämna sin debetsedel på preliminär A-skatt till arbetsgivaren eller bevis på att han inte skall erlägga sådan skatt.

Det ligger inte minst i de skattskyldigas intresse att preliminär skatt tas ut med ett belopp som i stort sett stämmer överens med vad som beräknas bli den slutliga skattens storlek. Ofta är det betungande för en skattskyldig som inte reserverat medel för betalning av sin kvarstående skatt att jämsides med den preliminära skatten betala skatteskulden. Om inkomsten minskar kan en stor kvarstående skatt få en direkt ruinerande verkan för den enskilde eller belasta hans ekonomi under årtal.

De praktiska möjligheterna att nå huvudsaklig överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt är olika i fall då den skattskyldige har att erlägga preliminär A-skatt och då han påförts preliminär B-skatt. I det förra fallet sker skatteavdrag som i stort sett vanligen närmar sig slutskattens belopp, om inte extrainkomsterna är betydande. För B-skattebetalarna kan visserligen den preliminära skatten jämkas under inkomståret, om inkomsterna ökar eller minskar i högre grad, men sådana åtgärder fordrar i praktiken oftast att den skattskyldige tar initiativet. Det kan också vara svårt för en B-skattebetalare att under inkomståret avgöra huruvida hans inkomst slutgiltigt kommer att ha ökat eller minskat.

Önskemålet att göra uppbördens effektiv och att undvika skatteeftersläpning ligger bakom den i 3 § 3 mom. UF inskrivna fullmakten för Kungl. Maj:t att förordna att preliminär A-skatt skall utgå även för annan inkomst än sådan som enligt förordningen är att beteckna såsom huvudsaklig inkomst av tjänst eller därmed likställd inkomst och som alltså är underkastad avdrag för preliminär skatt enligt förordningens vanliga bestämmelser. Bestämmelsen torde närmast ha tillkommit för att möjliggöra skatteavdrag från inkomster av rörelse. I varje fall är det oklart om fullmakten innebär rätt för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av preliminär A-skatt också på extrainkomster av tjänst.

Fullmakten har hittills inte utnyttjats vilket torde ha i huvudsak två orsaker. Den ena ligger i bestämmelsens konstruktion. Den synes nämligen förutsätta att ett förordnande av Kungl. Maj:t inte får strida mot den allmänna principen i UF, att varje skattskyldig har att betala antingen preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt. Ett förordnande enligt 3 § 3 mom. skulle således inte kunna gälla inkomst som tillkommer B-skattebetalare. För denna ståndpunkt talar vissa skäl men det kan enligt min mening med fog ifrågasättas om regeln bör vara undantagslös. Det andra hindret för att tillämpa fullmakten är den berörda omständigheten att den i sin nuvarande lydelse knappast kan sägas avse extrainkomster av tjänst.

En ändring av fullmaktsbestämmelsen har aktualiserats av behovet att

kunna göra skatteavdrag från vissa artistarvoden. I en promemoria som upprättats inom finansdepartementet har föreslagits en sådan ändring av bestämmelsen att förordnande om skatteavdrag skall kunna meddelas att gälla även om inkomsten är att anse som extrainkomst av tjänst. Promemorian har remissbehandlats.

Endast ett par remissinstanser har haft något att invända mot den i promemorian föreslagna justeringen av 3 § 3 mom. UF. Invändningarna går ut på att även särbestämmelser om skatteavdrag bör i detalj regleras i en författning, beslutad av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt. En sådan mening riktar sig emellertid även mot lämpligheten av bestämmelsen i dess nuvarande lydelse. Med fullmakten har riksdagen uppenbarligen avsett att öppna möjlighet för Kungl. Maj:t att om särskilda skäl föreligger bestämma en form av skatteuppbörd som bättre anpassar sig till särskilda förhållanden än den i UF föreskrivna. Det ligger i sakens natur att bestämmelser bör meddelas för en grupp skattskyldiga när fullmakten utnyttjas. Givetvis måste också ha förutsatts att de grundläggande bestämmelserna i UF, t. ex. ramen för arbetsgivarnas — eller motsvarande personers — ansvarighet med avseende på uppbörden, i allt väsentligt bör avse även preliminär skatt som Kungl. Maj:t förordnar om med stöd av den berörda bestämmelsen.

Den ifrågasatta ändringen av 3 § 3 mom. UF innebär inte någon principiell ändring av fullmaktens innebörd utan avser endast att göra den mer lämpad för sitt ändamål. I det följande förordar jag en omredigering av fullmaktens bestämmelse. Om förslaget godkänns avser jag att föreslå Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om skatteavdrag på vissa artistarvoden.

Ändringar i UF, m. m.

Departementspromemorians förslag innebär att bestämmelserna om rätt för Kungl. Maj:t att göra skatteavdrag tas in i 39 § UF. Förslaget betingas av den tidigare berörda omständigheten att skattskyldig skall betala preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt men inte samtidigt båda typerna av preliminär skatt. De skatteavdrag, som Kungl. Maj:t skulle äga rätt att förordna om enligt promemorians förslag, skall göras oavsett vilken typ av preliminär skatt som den skattskyldige har att erlagga och kan därför med nuvarande ordning inte rubriceras som A-skatt eller B-skatt. Emellertid bryter förslaget, som det är uppbyggt, UF:s systematik. Det avsedda syftet torde uppnås utan att denna systematik sätts åsido, om den bestämmelse i 3 § UF, som reglerar frågan när preliminär B-skatt skall påföras, ändras. Lämpligen bör föreskrivas att B-skatt påförs den som inte har att erlagga preliminär A-skatt enligt 2 mom. under 1 UF, dvs. för huvudsaklig inkomst av tjänst eller därmed likställd inkomst enligt

förordningen. Det blir då möjligt att beteckna skatt som tas ut på extrainkomster av tjänst eller på rörelseintäkter m. m. med stöd av Kungl. Maj:ts förordnande som preliminär A-skatt. I 13 § UF bör föreskrivas att vid beräkning av preliminär B-skatt hänsyn skall tas till preliminär A-skatt som kan utgå på grund av sådant förordnande.

Med en sådan utformning bör bestämmelsen om rätten att meddela förordnande av nämnda slag behålla sin plats i 3 § 3 mom. Vidare bör det framgå, att förordnandet skall tillämpas endast när det är särskilt påkallat från uppördssynpunkt. Med stöd av bestämmelsen bör således alltså — i enlighet med vad som torde ha förutsatts när fullmakten första gången gavs — inte få meddelas generella föreskrifter om skatteavdrag på sidoinkomster. Bestämmelsen är avsedd för det fall att ett speciellt behov av särbestämmelser om uppörd visat sig föreligga.

I 39 § 1 mom. sista stycket UF finns f. n. meddelad en rätt för Kungl. Maj:t att i samband med förordnande enligt 3 § 3 mom. föreskriva att skatteavdrag för kvarstående skatt skall verkställas i annan ordning än i paragrafens nästföregående stycke sägs, dvs. den ordning som vanligen gäller för sådant skatteavdrag. Enligt 39 § 3 mom. skall, om förordnande meddelats enligt 3 § 3 mom., i fråga om skyldighet att verkställa skatteavdrag, m. m. gälla vad som föreskrivs i samband med förordnandet. Dessa båda bestämmelser bör enligt min mening inarbetas i 3 § 3 mom. och ges en något annorlunda utformning. De väsentliga avvikelser från UF:s bestämmelser, som bör kunna meddelas i anledning av förordnande enligt momentet, bör preciseras. I samband härmed bör det sista stycket i 39 § 1 mom. upphävas. Jag återkommer i det följande till 39 § 3 mom.

Jag ämnar nu beröra ett behov av ändringar i UF som inte har direkt samband med det föregående. Enligt den nuvarande lydelsen av 3 § 3 mom. kan Kungl. Maj:t förordna att preliminär A-skatt skall utgå för bl. a. sådan folkpension som utbetalas i särskild ordning med hänsyn till samordning med personalpensionsförmån. I vanliga fall skall nämligen preliminär A-skatt inte utgå för folkpension (10 § UF). Sådant förordnande har senast meddelats i kungörelsen den 15 mars 1968 (nr 97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m. Enligt kungörelsen kan statens personalpensionsverk och kommunernas pensionsanstalt beräkna skatt på folkpension, som de utbetalar, med frångående av bestämmelserna om skatteavdrag i UF, om därmed bättre överensstämmelse kan uppnås mellan preliminär och slutlig skatt för förmånstagaren. En förutsättning för detta är givetvis, att de nämnda inrättningarna utbetalar folkpension med hänsyn till pensionens samordning med personalpensionsförmån. Vidare gäller i berörda fall enligt sistnämnda kungörelse särskilda bestämmelser om avdrag för kvarstående skatt, m. m.

De nämnda inrättningarna har emellertid att utbetala folkpension även i vissa fall då sådan samordning som avses i 3 § 3 mom. UF inte före-

ligger och givetvis utbetalar de också förmåner utan samband med folkpension. Det skulle vara till fördel för både de betalande inrättningarna och förmånstagarna om den särskilda beräkningen av preliminär A-skatt kunde tillämpas också i dessa båda fall.

Jag vill därför föreslå den ändringen i 3 § 3 mom., att Kungl. Maj:t kan förordna om uttagande av preliminär A-skatt för folkpension som utbetalas tillsammans med tilläggs pension eller annan förmån. Kravet på att samordning mellan folkpension och personalpensionsförmån skall föreligga för att sådant förordnande skall kunna meddelas bör alltså utgå. För att den nämnda särskilda beräkningen av preliminär A-skatt skall kunna avse även annan förmån än folkpension fordras att Kungl. Maj:t får möjlighet att föreskriva särskild beräkningsgrund beträffande preliminär A-skatt för pensioner, livräntor o. d., dvs. i stort sett sådan inkomst som avses i 3 § 2 mom. under 1 andra stycket UF. Jag föreslår att en bestämmelse härom förs in i 3 § 2 mom. Jag vill vidare föreslå en sådan ändrad lydelse av 39 § 3 mom. att särbestämmelserna om avdrag för kvarstående skatt, m. m., som gäller för folkpension, kan tillämpas även på andra förmånsbelopp som de nämnda inrättningarna utbetalar. De ändringar som jag nu förordat i 3 § föranleder en ändring av 7 § UF.

Beträffande 27 § 2 mom. UF vill jag efter påpekande från CFU föreslå den avvikelser från promemorians förslag, att innehållen ej inbetald skatt liksom f. n. skall hänföras till skatt som avses under 3 i författningsrummet. Med den utformning jag föreslagit av bestämmelsen i 3 § 3 mom. bör 27 § 2 mom. 2 liksom hittills uttryckligen avse preliminär A-skatt.

De föreslagna ändringarna i UF bör träda i kraft den 1 januari 1969.

Om förslagen till ändring i UF antas avser jag — som förut nämnts — att föreslå Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om skatteavdrag i vissa fall från artistarvode. Jag ämnar i det följande mot bakgrunden av vad som föreslagits i departementspromemorian anlägga några synpunkter på hur sådana bestämmelser bör utformas. Innan jag går in på detta vill jag emellertid beröra ett par principiella invändningar mot promemorians förslag.

Ett par remissinstanser har ansett att frågan om skatteavdrag på artistarvoden bör lösas i samband med frågan om skatteavdrag på sidoinkomster över huvud taget. Det har också uttalats att det måste anses stötande från rättvisesynpunkt, att en viss avgränsad grupp som artisterna behandlas hårdare än andra grupper där liknande förhållanden är för handen.

Frågan om skatteavdrag på alla sidoinkomster är ett omfattande spörsmål, som inte kan lösas utan en grundlig utredning. Den arbetande källskatteutredningen torde komma att behandla denna fråga. Att bestämmelser inte f. n. kan meddelas om skatteavdrag på alla sidoinkomster är enligt min mening inte något skäl för att avstå från avdragsbestämmelser med mer begränsad räckvidd, om därigenom ett bättre uppbördsresultat

kan uppnås. Inte heller kan jag anse att gruppen artister kan anses speciellt hårt behandlad om särbestämmelser som de i promemorian föreslagna genomförs. Som jag förut antytt måste i själva verket riksdagen — när fullmakten inskrevs i UF — ha förutsatt att särbestämmelser om skatteavdrag ibland är berättigade. Vidare innebär den framförda invändningen i princip att skattskyldig, på vars inkomster man gör avdrag för preliminär skatt, är i ett speciellt ogynnsamt läge jämfört med den som själv får sköta inbetalningen av sin preliminärskatt. Av flera skäl anser jag ett sådant resonemang ohållbart. Beträffande uppbörd genom skatteavdrag måste huvudfrågan i stället vara den om behov av bestämmelser härom föreligger i sådan grad, att uppbördsmyndigheter och de som har att göra skatteavdragen bör belastas med det besvär som preliminär källskatt innebär. Detta är enligt min mening fallet beträffande artistarvoden. Om särbestämmelser av hithörande slag behövs även för andra grupper än artister får övervägas i senare sammanhang, bl. a. efter utredning om kvarstående skattebelopp och restförd skatt i någon högre grad kan hänföras till annan speciell yrkesgrupp.

Jag är alltså f. n. inte beredd att, såsom ett par remissinstanser föreslagit, förorda att de särbestämmelser som enligt promemorians förslag skall gälla för artistarvoden utvidgas till att omfatta även arvoden till free lancers m. fl.

Remissyttrandena över departementspromemorian med förslag till bestämmelser på förevarande område ger alla uttryck för åsikten att vissa artisters skatteeftersläpning innebär missförhållanden, som grundas på vissa svagheter i vårt uppbördssystem. Remissinstanserna synes också enhälligt ha ansett att man bör söka bota dessa missförhållanden. Enligt min mening är det angeläget att snarast få till stånd en ordning som innebär att preliminär skatt dras från artistarvode när det utbetalas.

De förslag till bestämmelser i syfte att förebygga skatteeftersläpning för artister, som framkommit vid remissbehandlingen och som i princip avviker från promemorians förslag, anser jag underlägsna det senare i fråga om effektivitet m. m. I flera avseenden har remissinstanserna dock framfört vägande synpunkter beträffande utformningen av bestämmelser på området.

Enligt min mening bör bestämmelserna utformas med hänsyn till vissa speciella förhållanden inom nöjesbranschen, särskilt till den omständigheten att många nöjesarrangörer, t. ex. föreningar av åtskilliga slag, saknar egentlig kameral organisation. Det är därför angeläget att bestämmelserna blir så klara och enkla som möjligt. Tveksamhet om huruvida skatteavdrag skall göras eller beträffande avdragets storlek skall normalt inte behöva uppkomma. Huvudregeln bör vara den, att skatteavdrag alltid skall ske när arvode utbetalas för medverkan av artist i denna hans egenskap. Skatteavdrag torde dock i princip behöva göras endast när artistarvode utgör omkostnad i utbetalarens rörelse.

I linje med det anförda ligger att skatteavdrag i förevarande fall bör utgå med en fast procentsats, lika för alla. Det avdrag som föreslagits i departementspromemorian, 40 % på arvodesbeloppet, är i varje fall inte för högt.

Det föreslagna minimibeloppet om 100 kr. på arvode från vilket avdrag skall göras torde böra höjas avsevärt. Avsikten med bestämmelserna är ju att förhindra de stora skatteeftersläpningarna.

Liksom föreslagits i departementspromemorian anser jag att skatteavdrag bör ske även i fall då ersättning för artistmedverkan betalas till juridisk person. Reglerna blir härigenom enklare att tillämpa för den som har att göra skatteavdrag. Min uppfattning i detta avseende betingas också av vad flera remissinstanser uttalat om att skatteförluster kan uppkomma genom att ersättning för artistmedverkan betalas till bolag i stället för artisten. Det bör emellertid ges möjlighet för juridisk person att efter medgivande från CFU slippa skatteavdrag från ersättning som här avses, om det görs sannolikt att slutlig skatt inte kommer att påföras denna eller eljest särskilda skäl föreligger.

Ett par remissinstanser har menat att svårigheter kommer att uppstå beträffande tolkningen av begreppet artist i förevarande sammanhang. En bestämmelse bör finnas som innehåller en allmän beskrivning av vad som avses med artistisk verksamhet och en exemplifiering av artistbegreppet. Enligt min mening bör frågan om en person i förvarande avseende är att anse som artist avgöras med hänsyn till hans verksamhet i stort, inkomsterna härav m. m. Enbart den omständigheten att en person medverkar i t. ex. ett nöjesprogram i radio eller television bör inte medföra att skatteavdrag skall göras från den ersättning som han får för sin medverkan. Jag vill erinra om att CFU enligt punkt 5 av anvisningarna till 39 § UF kan meddela bindande besked rörande tillämpningen av bestämmelserna om när skatteavdrag skall göras.

Hemställen

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Margit Edström

Bilaga

Departementspromemorians förslag

till

Förordning

om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, *dels* att 3 § 3 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skall upphöra att gälla, *dels* att 27 § 2 mom. samt 39 § 1 och 3 mom. samma förordning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

3 m o m. Kungl. Maj:t må förordna, att preliminär A-skatt skall utgå jämväl för tilläggs pension enligt lagen om allmän försäkring samt för sådan folkpension som utbetalas tillsammans med tilläggs pension eller i särskild ordning med hänsyn till samordning med personalpensionsförmån, så ock för annan inkomst än sådan som i 2 mom. under 1 första och andra styckena sägs.

(Se vidare anvisningarna.)

(Se vidare anvisningarna.)

27 §.

2 m o m. Vid debitering — — — — — preliminär B-skatt;
2) sådan preliminär A-skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot bestämmelserna nedan i denna förordning underlåtit att innehålla genom skatteavdrag och som till följd härav av lokal skattemyndighet fastställts till betalning; samt
3) annan än under 1) och 2) avsedd preliminär skatt, som av den skattskyldige erlagts.

2) sådan preliminär skatt, som den skattskyldiges arbetsgivare i strid mot bestämmelser underlåtit att innehålla genom skatteavdrag eller att inbetala till statsverket sedan den innehållits och som till följd härav fastställts till betalning; samt
3) annan än under 1) och 2) avsedd preliminär skatt, som erlagts för den skattskyldige.

39 §.

1 m o m. Vid utbetalning — — — — — första utbetalningstillfället.
Kungl. Maj:t må i samband med förordnande enligt 3 § 3 mom. föreskriva, att skatteavdrag för kvarstående skatt skall verkställas i an-

¹ Omtryckt 1967:625.

(Nuvarande lydelse)

nan ordning än i nästföregående stycke sägs.

3 m o m. Har Kungl. Maj:t meddelat förordnande som i 3 § 3 mom. sägs, skall i fråga om skyldighet att verkställa skatteavdrag, m. m. gälla vad i samband därmed föreskrives.

(Se vidare anvisningarna.)

(Föreslagen lydelse)

3 m o m. Kungl. Maj:t må förordna, att skatteavdrag skall göras även från tilläggs pension enligt lagen om allmän försäkring samt från sådan folkpension som utbetalas tillsammans med tilläggs pension eller i särskild ordning med hänsyn till samordning med personalpensionsförmån, så ock, om det är särskilt påkallat med hänsyn till skatteuppbörden, från sådan inkomst som icke utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst.

Har Kungl. Maj:t meddelat förordnande som i första stycket sägs, skall i fråga om skyldighet att göra skatteavdrag, m. m. gälla vad som föreskrives i samband därmed.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1969.